

در دومین بند، به «حفظ ایران و توسعه همه جانبه» اشاره شده است. راهکارهای حرکت به سمت توسعه همه جانبه را در شرایط فعلی چه می بینید؟

حسین نورانی‌نژاد: راهکارهای توسعه

همه جانبه در وهله اول مستلزم پذیرش توسعه از سوی حاکمیت است. سال هاست که در این کشور اقبالی به توسعه وجود ندارد و بر سر اصل آن، تردیدهای جدی و آگاهانه وجود دارد. مسئله ساده و محدود به اختلاف واژگانی نیست. واقعاً بر خسی با توسعه و پیامدهای آن مسئله دارند و به عقیده من این مرزبندی با توسعه، نه از سر ناآگاهی که از سر شناخت و آگاهی است. توسعه، شهروند محق و پرسش گر به دنبال دارد. توسعه مترادف با تجدد بیش از پیش است. توسعه بر بستر سیاسی و اجتماعی ایران، یعنی تقویت طبقه متوسط و پیشبرد مشروطه و مقید کردن قدرت، ایران، چین و عربستان نیست. یک سنت تاریخی و سیاسی دارد که متمایزش می کند. وسعت سرزمینی و پراکندگی آن و جمعیت به شدت متنکثر و متنوعی که دارد و فرهنگ تاریخی و دادخواه و مبتنی بر مروت آن به گونه‌ای است که توسعه آمرانه یا تک‌بعدی در آن شاید موقناً کار کند اما پایدار نیست. در مورد خاص ایران، توسعه یعنی تعمیق دموکراسی و حقوق بشر، حتی اگر با کمی فاصله از رشد اقتصادی اتفاق بیفتد. در واقع پذیرش توسعه مستلزم پذیرش پیامدهای آن است. یکی از کارهای اصلاح طلبان

یدالله طاهر‌نژاد:

شاید مفروض آقای خاتمی این باشد که مقدمتاً باید تلاش کرد که زنجیر تحریم، از پای توسعه ایران باز شود. تا زمانی که تحریم در این حجم گسترده، سایه سنگین و شوم خود را بر اقتصاد و توسعه ایران گسترده است، عملاً کار را برای پیشرفت و توسعه ایران گسترده است، عملاً کار را برای پیشرفت و توسعه کشور سخت کرده است

برای پذیراندن توسعه، رفع نگرانی نسبت به پیامدهای آن، و نه کتمان این پیامدهاست. اینکه تأمین بیش از پیش حقوق ملت و توانمندسازی جامعه، تهدیدی علیه حقوق و اختیارات مشروع هیچ فرد و جناحی نیست. بلکه الزامی برای پایداری توسعه و نفع همگان از آن است.

یدالله طاهر‌نژاد: شاید مفروض آقای خاتمی این باشد که مقدمتاً باید تلاش کرد که زنجیر تحریم، از پای توسعه ایران باز شود. تا زمانی که تحریم در این حجم گسترده، سایه سنگین و شوم خود را بر اقتصاد و توسعه ایران گسترده است، عملاً کار را برای پیشرفت و توسعه کشور سخت کرده است، لذا باید تلاش کنیم با تدبیر، سعه‌صدر، خردورزی و انسجام طیف‌های مختلف فکری، از این مشکل اساسی عبور کنیم و آن را حل کنیم. تا زمانی که تخاصم ادامه پیدا کرده و مسئله تحریم حل نشود، امکان مبادلات و مناسبات اقتصادی و تجاری با جهان به صورت روان ایجاد نخواهد شد. مادامی هم که این وضعیت ادامه داشته باشد، علاوه بر اینکه امکان توسعه کشور خیلی سخت خواهد شد، این پیچ‌وخم‌هایی که بر اثر تحریم به وجود آمده، باعث گسترش فساد و ناکارآمدی هم می‌شود و شده است. متأسفانه این دو

خاتمی در سومین نکته اشاره دارد که همه اینها «جز با حضور و رضایت ملت و همه سلیقه‌ها و گرایش‌ها و نیرومند کردن پایه اقتصادی کشور و روابط سازنده با جهان و تأمین عدالت» فراهم نخواهد شد. مجموعه اصلاح طلبان درباره این موضوع چه نقشی می‌توانند ایفا کنند؟

حسین نورانی‌نژاد: بند سوم توصیه‌های

خاتمی، نگاه انسانی و ملی او به توسعه را نشان می‌دهد. همان که در توضیح بند پیشین اشاره کردم. خاتمی نگاهی ملت/شهروندمحور و نه امت‌گرا/قوم‌گرا، و کاملاً برابری خواهانه به توسعه دارد. او عمیقاً دولت - ملت را باور دارد و درباره ایران و ایرانی، بدون هیچ تخصیص عقیدتی و غیره حرف می‌زند. او این ملت و کشور را جزئی از جهان پیچیده و به هم پیوسته امروز می‌بیند و نگاهی دارد که در آن هدف یک زندگی با کرامت، عادی، کم‌دغدغه، شریف و در عین حال ارزشی و تعالی بخش را دنبال می‌کند. اینها بدون پذیرش آرمان ایران برای همه ایرانیان و الزام به تأمین حقوق شهروندی ممکن نیست.

یدالله طاهر‌نژاد: این موضوع جزء الزامات

است. یعنی شما برای اینکه بتوانید به توسعه دست پیدا کنید، الزماً باید بتوانید با جهان مناسبات سالام و مبتنی بر احترام متقابل را ایجاد کنید، تا بتوانید تجارت خود را در چارچوب قانون و مقررات حاکم بر مناسبات مالی جهانی انجام دهید و کالای مورد نیاز خود را از مجاری قانونی وارد کشور کنید. به هر حال ایران برای توسعه نیازمند سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف است. ورود سرمایه و سود حاصل از سرمایه، لازمه‌اش این است که شما بتوانید در یک بستر آرام، قانونمند و هوشمند این کار را انجام دهید. این مسیر الان سنگلاخ است و باید هموار شود تا این مبادلات و مراسلات به درستی انجام شود. من امیدوارم با این رویکردی که جمهوری اسلامی در شرایط فعلی دارد، بتوانیم به این مقصود دست پیدا کنیم. تا زمانی هم که ملت در صحنه نباشد و از سیاست‌های دولت حمایت نکند،

در آخرین نکته، خاتمی اشاره کرده که باید «مصالح ملی و خیر عمومی»، محور و مدار اندیشیدن و عمل کردن باشد.

راهکارهایتان برای قرار گرفتن در این مسیر چیست؟

حسین نورانی‌نژاد: عبور از ایدئولوژی‌زدگی،

خودبرتربینی، زورگویی، توطئه‌اندیشی، دشمن‌تراشی، ستیز، و به جای آنها، پذیرش دیگری، پذیرش اصل دولت - ملت، مسئولیت‌پذیری، گذشت، شناخت حقوق خود و دیگران، ایستادگی بر سر آنها، و از خود آغاز کردن در جهت اولویت‌بخشی به منافع ملی و خیر عمومی در مقابل اهداف فردی و جناحی. نگاه خاتمی و آنچه به نام گفت‌مان اصلاحات می‌شناسیم، مستقل از آنچه به نام جریان سیاسی اصلاحات و اصلاح طلبان شناخته می‌شود، یک زمینه امن و پایدار برای ورود به مرحله «حل مسئله» در کشور است. کشوری که با انبوه مسائل حل‌نشده مواجه است و باید اراده‌ای قوی برای ورود به حل نکتات آنها داشته باشد. این تحول، از فکر حاکمان و مسئولان می‌تواند آغاز شود. اما اگر نشد، اصلاح طلبان می‌توانند همچون گذشته و بار دیگر از خود آغاز کنند؛ به اندازه وسیع و توان و حوزه اثر بخشی خود عمل کنند.

حسین نورانی‌نژاد:

نگاه خاتمی و آنچه به نام گفت‌مان اصلاحات می‌شناسیم، مستقل از آنچه به نام جریان سیاسی اصلاحات و اصلاح طلبان شناخته می‌شود، یک زمینه امن و پایدار برای ورود به مرحله «حل مسئله» در کشور است

یدالله طاهر‌نژاد: استنباط من این است که در

جهت‌گیری و رویکردهای کلی، چیزی که مصالح عام است منظر قرار بگیرد. اگر نظام حکمرانی به گونه‌ای برخورد کند که خیر رویکرد او به همه مردم برسد، آن وقت مردم هم انگیزه پیدا خواهند کرد که در میدان باشند و حمایت کنند. این کاری است که می‌توان با بسیج ملت به آن دست پیدا کرد، یعنی توسعه کشور بدون بسیج و حمایت ملت عملی نخواهد شد، حتی اگر این مسیرهای توسعه را در مناسبات بین‌المللی هموار کرده باشید. لازمه هر اقدام مؤثری در داخل کشور و فضای بین‌المللی، جلب حمایت مردم است و مردم زمانی حمایت‌شان را اعمال خواهند کرد که مطمئن باشند خیر این رویکردها به آنها خواهد رسید. اصلاح طلبان هم در این مسیر می‌توانند با استفاده از ظرفیت‌های اجتماعی و انسانی‌شان، به کمک دولت بیایند تا اینکه دولت بتواند برنامه‌های توسعه‌ای خود را عملیاتی کند. حمایت اقشار سیاسی، احزاب، گروه‌ها و تشکل‌ها باعث می‌شود که توده مردم هم جذب شوند که البته لازمه آن داشتن برنامه منسجم و دقیق است که مردم اعتماد کنند و دنبال این احزاب و گروه‌ها حرکت کنند و دولت را

انتخابات است. ما اگر یک انتخابات آزادی داشته باشیم که همه لحظه‌های فکری بتوانند در آن شرکت کنند و تیغ برنده این نظارت‌های استحصالی کنار گذاشته شود؛ آن وقت است که استعدادهای کشور، منابع و نیروهای انسانی شکوفا خواهد شد و در ازای آن، نظام مدیریتی ما توسط پرمایه‌گان و سوپر مایه‌گان اداره خواهد شد نه اینکه سیستم را میان مایه‌گان و تهی‌مایه‌گان اداره کنند. اگر این فرصت انتخابات برای همه احزاب و گروه‌ها فراهم نباشد، قاعدتاً افراد و افرادی که نقش آفرینی می‌کنند، فرصت طلبان هستند و افرادی هستند که دغدغه‌ای برای منافع ملی کشور ندارند. در انتخابات گذشته، جبهه اصلاحات با پیش گذاشت، سه نامزد را تعیین کرد که یکی از آنها تایید شد و پس از تایید هم تمام سازمان تبلیغات و تشکیلات خود را برای به پای صندوق کشاندن مردم خرج کرد و سرمایه چهارده‌ای خود را به میدان آورد که مردمی که قهر کرده بودند به پای صندوق بیایند، مردم هم آمدند و یکبار دیگر برای داشتن امید در انتخابات مشارکت کردند. به عبارتی احزاب و گروه‌های اصلاح طلب در انتخابات سال گذشته، گروه مرجع بزرگی شدند که مردم به واسطه آنها در انتخابات شرکت کردند. این یک سرمایه بزرگی است که اصلاح طلبان در اختیار دارند. اکنون هم ما ثمرات این موضوع را می‌بینیم؛ برای مثال همین قانون عفاف و حجابی که عموم مردم مخالف آن بوده‌اند، رئیس‌جمهور منتخب اصلاح طلبان مانع از اجرایی شدن آن شد و یا اینکه مذاکرات تا الان پیش رفته و ما توانسته ایم پشت میز مذاکره از منافع خودمان دفاع کنیم بدون اینکه کشور خسارت و آسیبی ببیند. بنابراین، از این جهت باید بگویم که زیرساخت هر توسعه‌ای نیروی انسانی است و نیروی انسانی را هم باید احزاب و گروه‌ها ساماندهی کنند و به آنها آموزش دهند.

مورد حمایت قرار دهند. تمام اینها برای این است که دولت بتواند برنامه‌های خود را عملیاتی کند. این توصیه آقای خاتمی مبتنی بر جلب حمایت مردم از طریق نقش فعال احزاب است.

اسماعیل گرامی‌مقدم: قانون بزرگترین معیار برای عدالت‌بخشی به همه خواسته‌های مردم است. لذا در کشور ما قوانینی که نیاز به اصلاح دارد، باید اصلاح شود و همچنین قوانینی که برای مردم مفید است، اجرا شود. جبهه اصلاحات می‌تواند در درون خود همه نخله‌های فکری را ببیند و با همه نگاه‌ها کار کند تا بتواند درون خودش انسجام کافی و همه جانبه را ایجاد کند تا در آینده بتواند نقش آفرینی کند و مورد اعتماد مردم باشد. اگر خود جبهه بتواند انسجام را حفظ کند، یکی از گام‌های اساسی برداشته خواهد شد. مردم به این نگاه می‌کنند که افرادی که هم نظرشان هستند، درون خود چگونه رفتار می‌کنند، اگر ببینند که جبهه اصلاحات، جدای از گروه‌های اقتدارگرا مشی دموکراتیک را در میان خودشان برپا می‌کنند، قاعدتاً در رویدادهای دیگر سیاسی و اجتماعی هم می‌توانند نقش بیشتری را ایفا کنند.

سیاستمداران

همین‌ها به تنهایی جهنم است

سیدمحمدعلی ایازی، مدرس حوزه در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا، درباره فضا سازی جهنم در فومن گفت: «متأسفانه کسانی که باید به کار خودشان برسند، به این حوزه‌ها وارد می‌شوند. امروز کسانی می‌خواهند در حوزه دین وارد شوند، که قبلاً در همه چیز وارد شده‌اند؛ در اقتصاد، سیاست و فرهنگ. حالا در بحث روحانیت و دین هم می‌خواهند وارد شوند؛ در حالی که این کارشان نیست. آقایان در حوزه‌هایی وارد می‌شوند که وظیفه‌شان نیست چنین کارهایی را انجام دهند. این نکته اولی است که باید درباره این ویدئو گفت. نکته دوم این است که واقعاً اگر کسی بخواند در حوزه دین صحبت کند، باید جلوه رحمانی دین، جلوه عطوفت، مهربانی و گذشت را نشان بدهد (سبقت رحمته علی غضبه) و رحمت خداوند را در نظر بگیرد. باید این‌ها را به نمایش بگذارد.» وی در ادامه افزود: «جلوه‌های زیبا و بخشندگی دین را باید نشان دهند، نه جنبه‌های منفی آن. نکته سوم این است که با وضعیت موجود، آقایان حداقل بگذارند روحانیون و علمای راستین بهشت را نشان بدهند. معنا ندارد که بیایند چنین کارهایی را انجام دهند و چنین موضوعاتی را به وجود بیاورند. امروز مردم از مشکلات اقتصادی، فقر، ناکارآمدی، کمبود برق و گاز، مشکلات آب و ده‌ها مسئله ناترازی رنج می‌کشند. بعد می‌خواهید رنج بیشتری به آن‌ها تحمیل کنید؟ جهنم چیست؟ همین‌ها به تنهایی جهنم است و بعد هم این را به حساب دین می‌گذاریم. این موضوع واقعاً دردآور و رنج‌آور است که چنین وضعیتی وجود داشته باشد. اگر این ویدئو درست باشد و اگر واقعاً چنین چیزی باشد، فاجعه است. یکی از نکاتی که ما در معارف دینی داریم این است که باید زیبایی دین را نشان بدهید، نه آنچه که باعث گریز و ناراحتی می‌شود. به تعبیری، حتی در مورد پیامبر آمده است که خداوند به او فرمود ای پیامبر، اگر بخواهی زبان و تعریف‌ت از دین تند باشد، مردم از دور و بر شما پراکنده می‌شوند.»

ادامه سر مقاله

برای سیاستمداران همیشه فرصت‌هایی به وجود می‌آید که تصمیمات سرنوشت‌ساز بگیرند و نام خود را در قلم میهن حک کنند. سیاستمداران می‌توانند با استفاده از حمایت‌های مردمی و اعتماد به آنان افق گشایی کنند و نامی ماندگار شوند. در غیر این صورت دنبال اتفاقات رفتن هیچ دردی را دوا نخواهد کرد. واقعیت این است که باید تکلیف خود را با تعدادی از نمایندگان به‌ویژه تندروها روشن کرد. تردیدی نیست که هنوز هم تعدادی از نمایندگان واجد صلاحیت‌های حرفه‌ای در مجلس حضور دارند، با وجود این باید توجه کرد که دنباله‌روی از منویات این مجموعه خیر شخصی برای آقای قالیباف ندارد و از آن مهم‌تر هیچ خبری برای کشور ندارد حتی برای آینده شخصی همین نمایندگان هم مفید نیست. گرچه جماعت تندرویی که در آنجا هستند کوچکتر و ضعیف‌تر از پیش شده‌اند و این واقعیت در آرای رئیس مجلس بازتاب دارد ولی این وضع ناپایدار است و نباید اجازه داده شود که وضعیت به گذشته و بدتر از آن بازگردد. به این منظور باید به آن دسته از رویکردهایی که مطلوب و مورد نیاز مردم است رجوع کرد و احترام گذاشت. پرداختن به حواشی به زیان کشور است و هیچ راهی جز وفاق درون ساختاری و تحکیم آن از طریق وفاق با مردم و جهان وجود ندارد. متأسفانه شکافی که میان این نمایندگان و مردم است بسیار عمیق‌تر از آن چیزی است که تصور می‌کنید. مشکل فقط وجود این شکاف نیست بلکه ترمیم آن بسیار سخت است و اطمینان داشته باشید که اگر همین امروز انتخابات برگزار شود مشارکت مردم کمتر از دور قبل خواهد شد، هر چند انتخابات تهران در همین مجلس نیز به کف خود رسید و اغلب نمایندگان ۲ درصدی هستند و با این پشتوانه هیچ گام مفیدی نمی‌توان برداشت. بهترین تولید این مجلس، صحه گذاشتن بر قانون حجاب است که در پی درگیر کردن کشور در یک چالش بزرگ امنیتی بود. در هر حال فرصت مناسبی است تا با مشاوره‌های دقیق و علمی و هماهنگی با رؤسای محترم دو قوه دیگر گامی به پیش بردارد و کشور را از این وضعیت نجات دهد؛ البته اگر نمایندگان مانع شما نشوند ولی اگر شما بخواهید می‌توانید از این مانع مهم عبور کنید.